

דַּרְשֵׁתִי קַרְבָּתְךָ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א • השיעור נמסר בבית הכנסת פרי מגדים, צפת ת"ו • במוצ"ש חול המועד סוכות, תשפ"ז

קושיית החיד"א: מדוע רק זכר לענני כבוד?

מועדים לשמחה, חגים וזמנים לששון. יהי רצון שהחג הזה, שמלא שמחה ומלא מצוות, ישפיע עלינו שפע גדול של שמחה ומצוות למשך כל השנה כולה. אמן.

שואל החיד"א שאלה מפורסמת, כל האחרונים מקשים את הקושיה הזאת: למה התורה ציוותה לעשות רק זכר לענני כבוד? "למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל". למה לא עשו גם זכר למן ולבארה של מרים? גם אלו שתי מתנות טובות, יקרות מאוד.

[כדרך אגב, כותב החיד"א שלכן יש עניין לאכול בחג סוכות כל מיני סוגים של מאכלים, ויכוון זכר למן, שהיו בו כל מיני טעמים. וגם ישתה כל מיני סוגי שתייה, זכר לבארה של מרים].

על הקושיה הנ"ל, נאמרו המון תירוצים. הבאתי תירוץ חדש, אני מאמין שאת התירוץ הזה אתם לא מכירים.

שרביטו של מלך – העננים

הגמרא במסכת סנהדרין, וגם פסק את זה הרמב"ם בהלכות מלכים: שאין משתמשים בשום בגד של מלך. אין דבר כזה שבן אדם משתמש בשרביטו של מלך, לא קיים. מלך שנפטר, שורפים את כל הבגדים שלו. שום דבר לא משאירים.

למי כן מותר להשתמש בבגדים של מלך? לאשתו, לילדים שלו. יום אחד הבן שלו רוצה לשים את הגרביים של המלך, הוא לא מוצא את הגרביים שלו – שים, זה הבן שלו, זה בסדר.

לפי זה נפלא עכשיו. מה זה שרביטו של הקדוש ברוך הוא? זה העננים. למה? כי במעמד הר סיני הקדוש ברוך הוא אמר למשה רבנו: "הנה אנכי בא אליך בעב הענן". בעננים בורא עולם משתמש כשרביט.

אז תגיד לי, בורא עולם עשה לך ענני כבוד – איך אתה משתמש בזה? אסור להשתמש בשרביטו של המלך! מה חייבים להגיד? אנחנו הבנים שלו. לבנים מותר להשתמש. ולכן לזה עושים זכר. שהקדוש ברוך הוא אוהב אותנו כמו הבנים שלו. במן ובמים בורא עולם לא השתמש, אז זה שאתה משתמש בהם לא אומר שאתה בן של מלך. אבל העננים – זה שרביטו של השם. ולכן התורה ציוותה: תעשה זכר, שתדע עד כמה הקדוש ברוך הוא אוהב אותך מאוד, שאתה בן של מלך.

"למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל", נחלקו בזה רבי אליעזר ורבי עקיבא. לפי רבי אליעזר מובן – עשו זכר לענני כבוד. מצוין, בורא עולם עשה ענני כבוד, נפלא.

[כדרך אגב שאלה שאין לי עליה תשובה מי שיש לו תשובה יענה אחר כך: האבודרהם כותב: למה עושים שבעה ימי סוכות? למה לא פחות, למה לא יותר? כי היו שבעה ענני כבוד. איזה שבעה ענני כבוד? ארבעה מכל הכיוונים, שניים סוגרים עליך – זה שישה, ועוד ענן אחד שמיישר את כל השטח. ביחד היו שבעה ענני כבוד. כותב החיד"א: "כי בסוכות הושבתי את בני ישראל" – הושבתי, ולא הולכתי. הם פשוט ישבו, וזה סרט נע שנסע, כי גם למעלה וגם למטה היו ענני כבוד.

אז אם בורא עולם עשה לך שבעה ענני כבוד, ועל זה עשו שבעה ימים – אז למה סוכה כשרה בשתי דפנות ועוד טפח? אם אתה עושה זכר לענני כבוד, צריך שיהיה זכר לענני כבוד! איך רבנן הכשירו שתי דפנות ועוד טפח?]

אבל לפי רבי עקיבא – "כי בסוכות הושבתי", איזה סוכות? סוכות ממש עשו להם. אז אני לא מבין: בגלל שאבא שלי ישב פעם באיזה צריף, אז עד היום אני אשב בצריף? בסדר, ענני כבוד – זה מובן, אבל צריפים?! השאלה הזאת היא שאלה מפורסמת, גדולה מאוד.

סיפור: הניגון שהחזיר ארבעים שנה אחורה

יש לי סיפור. סיפר האדמו"ר ממדוזה: היה איזה גוי אחד רוסי, קראו לו פטר. פטר הזה היה מומחה, אלוף בנגינה בכינור, מספר אחד בעולם. מלידה ככה נולד עם זה, כישרון על. הוא היה בצבא הרוסי והתקדם שמה להיות כמעט סגן רמטכ"ל, משהו ברמה גבוהה מאוד.

יום אחד ישבו כמה חיילים, והוא הוציא את הכינור והתחיל לנגן. עבר שמה שר הביטחון, שומע מאיזה אוהל את הניגונים האלו. אומר: וואו, תשמע, משהו ברמה גבוהה מאוד מאוד. הוא נכנס לתוך האוהל, שואל: מי זה פה המנגן? אומר: אני פה המנגן. מה התפקיד שלך? אומר לו: אני, התפקיד שלי... – מי צריך אותך בתפקיד הזה בכלל? יש לנו בצבא מקהלה צבאית, שם אנחנו צריכים אותך, אתה אלוף בזה.

מספר פטר: משמה התחלתי, ומהכישרונות שהיו לי עליתי מדרגות מדרגות, עד שהפכתי להיות מספר אחד במקהלה הצבאית של הצבא הרוסי.

יום שבת אחד – זה היה סעודה שלישית – אני עובר ברחוב, אני שומע חסידים יושבים ושרים שירי שבת של סעודה שלישית. אני עומד בחוץ, עשרים דקות אני שומע אותם. ואני מבין בניגון, אני יודע מה זה ניגון, ואני שומע אותם שרים כזה יפה. התרגשתי מאוד. עשרים דקות אני בחוץ. בפנים הכל היה חשוך, ראיתי רק אנשים מתנדנדים, והאדמו"ר ישב בראש השולחן, ומלא חסידים ששרים.

ניגשתי לחסיד הראשון, אמרתי לו: נמצא פה השר הגדול בצבא הרוסי, רוצה לדבר עם האדמו"ר. החסד חשב: וואו וואו, מי יודע איזו עלילה עכשיו יוציא לנו. החסיד הלך לאדמו"ר ואמר לו: הרב, נמצא פה איזה גוי אחד, רוצה לדבר עם הרב. תגיד לו שאחרי הבדלה אני יכול לקבל אותו.

החסידים המשיכו לשיר עוד איזה רבע שעה, סיימו ברכת המזון, תפילת ערבית, הבדלה, ואז אותו גוי נכנס לאדמו"ר ביחידות.

רבי, כששרתם, והייתם בפנים ושרתי איתכם – פתאום נזכרתי שגם אני יהודי. אני בגיל שלוש חטפו אותי, הצבא של הצאר ניקולאי. היום אני בגיל ארבעים ושלוש. ארבעים שנה עברו, אני חי כמו גוי. אבל השירה הזאת החזירה אותי לכך שאני יהודי. אומר לו האדמו"ר: מה אתה יודע מכל היהדות? אומר: לא יודע כלום, אין לי שום דבר. אומר לו האדמו"ר: אם ככה, אין מה להתחיל לדבר. חייב שיהיה איזה ניצוץ יהודי אחד, שמשמה נתחיל לבנות את המהלך.

הוא מנסה לחשוב: מה יש לי להגיד לו? אין לי כלום, אני גדלתי כמו גוי, אין לי שום דבר. אומר לו: אני מצטער, אם אין לך משהו יהודי, אנחנו לא יכולים להתחיל. פתאום הוא נזכר. אומר לו: אני זוכר שהיהודים היו צועקים "שמע ישראל!", היו צועקים את שתי המילים האלו – "שמע ישראל!".

אמר לו האדמו"ר: יופי, מצוין! עכשיו חודש שלם, בכל מקום שאתה יכול, כשאתה לבד – תצעק "שמע ישראל, שמע ישראל".

סיפר פטר: אני באמת ככה עשיתי. הייתי נמצא בחדר לפעמים, בא, צועק "שמע ישראל". אומר לי האדמו"ר: חודש שלם אתה צועק "שמע ישראל", אחרי חודש תבוא ונתקדם הלאה. עבר חודש. היום האחרון, מחר צריך ללכת לאדמו"ר. נכנסתי לחדר, אמרתי: זהו, יום אחרון. התחלתי לצעוק "שמע ישראל, שמע ישראל", צועק, צועק.

אני גומר לצעוק – נפתחה הדלת. אשתי אומרת לי: מה אתה צועק? אמרתי לה: זו סיסמה רוסיית. אל תגיד סיסמה רוסיית, תגיד לי מה צעקת! אמרתי לעצמי: זהו – "כאשר אבדתי אבדתי". אמרתי לה: תשמעי, עכשיו אני אספר לך את הסיפור האמיתי. תדעי לך, אני יהודי. אני באמת גדלתי מגיל שלוש כמו גוי, אבל אני יהודי. והלכתי לאדמו"ר, אני חוזר לשורשים, הוא אמר לי לצעוק "שמע ישראל".

אומרת לו אשתו: גם אני יהודייה, לא סיפרתי לך את זה. אז תלך לאדמו"ר, תגיד לו שגם אני יהודייה – מה עושים?

הלך לאדמו"ר, אומר לו: הרב, כך וכך הסיפור, התברר שגם אשתי יהודייה. וואו! אומר לו האדמו"ר: עכשיו חודש שלם שניכם צועקים "שמע ישראל". וככה היה. חודשיים, אני ואשתי צועקים "שמע ישראל".

אחרי שעבר החודש הלכתי לאדמו"ר. אומר לי: אני אלמד אותך, ואתה תלמד את אשתך. והתחיל ללמד אותי קצת הלכות שבת, מה זה שבת. אמרתי לו: שבת, הרב, שבת זה לא מציאותי אצלי, כי אני כמו רמטכ"ל כזה, מסביבי מלא חיילים. לא שייך שאני אשמור שבת, זה לא מציאותי. אומר לי הרב: בסדר, תתחיל, מה שתוכל תעשה. התחיל ללמד אותי תפילה, ברכות השחר. כל מה שהוא מלמד אותי, אני מלמד את אשתך.

עברה תקופה מסוימת. אומר לי: אני רוצה להגיד לך משהו. תדעי לך, ביהדות זה לא כמו בכל הדתות. בכל הדתות – לא מסתדר? לא קרה כלום. לחצו אותך לקיר – אתה יכול להעביר את זה. ביהדות יש כזה מושג שנקרא מסירות נפש. הפירוש: למות על המצוות. למות! הולכים על זה עד הסוף. לא ספק, לא אולי – הולכים למות על המצוות. ככה אמר לו, וכל פעם האדמו"ר היה חוזר לו על זה, שידע.

יום אחד אמר לו האדמו"ר: הגיע הזמן שתתחיל לשמור שבת. אומר לו: איך אני יכול לעשות? תתחיל לסדר שהדברים יסתדרו לא בשבת. סדר את העניינים – פגישות, מה שצריך. ובמה שאתה לא חייב לגעת במוקצה – אל תגיע. וברוך השם, עבר איזה חודש, אומר לו: הרב, השבת הזאת שמרתי את כל השבת בטהרה.

עבר זמן מסוים. אומר לו האדמו"ר: בעזרת השם, בעוד שלושה חודשים מגיע פסח, אני רוצה ללמד אותך איך אתה מתכוון לליל הסדר. שלושה חודשים מסביב לו האדמו"ר את כל העניינים. האדמו"ר קנה לו מצות, קנה לו את הכל. הגיע ליל הסדר. הוא סידר שאף אחד לא יהיה איתו. לביל הסדר אף אחד לא נמצא, הוא ואשתו קיימו את ליל הסדר. וואו, איזו קדושה, איזו טהרה!

כשהסתתים, בבוקר הוא הלך לאדמו"ר: יום כזה גדול! אני יכול עוד יום? אומר לו: בטח, עוד יום. מחר תעשה עוד יום אחד כזה.

אבל אל תשאל. היה שם איזה חייל אחד שהיה דבוק ברבו, לא רוצה לעזוב אותו. עכשיו, הוא לא יכול לאכול מצות ליד גויים – יגידו: מה, יהודי? אוכל מצות? אז הוא ניסה להגיד לחייל שהוא יכול לצאת, יכול ללכת. ההוא לא רוצה לשמוע. ובסוף לא הייתה ברירה. החייל הזה הביא איתו פיתה ובא לאכול. אומר לו: אדוני, עם הפיתה שלך – קח את הפיתה שלך ותלך מפה! הוציא אותו החוצה. והוא יצא. סגר את הדלת, לא נעל אותה.

באותו רגע עבר שמה שר הביטחון של רוסיה. רואה את החייל עם הפיתה, אוכל בחוץ. אומר לו: זה החינוך שקיבלת? לאכול לחם בחוץ ככה? אומר לו החייל: תשמע, רציתי

לאכול את הלחם בתוך הבית, פשוט הבן אדם הזה גירש אותי, זרק אותי. אז מה אני אעשה? מי זה? אמר לו: הנה, הוא גר פה. אמר: פתח את הדלת.

בינתיים הבן אדם הפרס על השולחן מפה, שם מצות. ההוא פתח את הדלת ונכנס – וואי, הוא רואה מצות! אמר לו: אתה יהודי? אתה ביום שלישי אצלי בפטרבורג. הוא הבין שזו הסיסמה שהייתה שמה – כאילו יום שלישי זה היום האחרון של החיים שלו. זהו.

סיפר הבן אדם: הלכתי לרבי, אמרתי לרבי: מה עושים? אמר לי הרבי: אני רוצה להגיד לך משהו. דבר ראשון, לימדתי אותך כל הזמן שיש כזה מושג מסירות נפש, למות על המצוות. לא משהו בדיעבד. דבר שני, כשתלך אליו אל תחכה שישאל אותך שאלות. איך שתגיע אליו, תגיד לו שאתה יהודי, נולדת יהודי, והגויים הרוסים שבו אותך, הצאר ניקולאי – ומחמת השירה ששמעת, חזרת לשורשים, שלפני ארבעים שנה... אל תחכה, ישר כשאתה נכנס תגיד לו את זה.

יום שלישי נסעתי לפטרבורג. נכנסתי, אני רואה כבר את הנשק דרוך על השולחן. הבנתי: הוא שואל אותי שאלה אחת, וזה נגמר. אבל מה שהאדמו"ר הציע לי – ישר פתחתי. אמרתי: אני רוצה להגיד לך שאני נולדתי יהודי, ורוסיה, הצאר ניקולאי, החיילים שלו לקחו אותי, וארבעים שנה אני חי כמו גוי. ועכשיו, מחמת השירה ששמעתי, שירה של יהודים, חזרתי לשורשים.

אומר לו השר הזה: ואתה מאמין לשטויות האלו? אפשר להחזיר בן אדם ארבעים שנה אחורה על ידי שירה? אמר לו: אני לא מספר לך סיפורים ששמעתי, אני מספר לך על עצמי. ואתה יכול לשיר לי שירים? אמר לו: כן, תביא לי כינור, תראה איך אני שר לך שירים.

הביא לי כינור. ואני לא ידעתי אם אני ברגעים האחרונים של החיים שלי. פשוט סגרתי את העיניים והתחלתי לנגן בכינור את השירים החזקים ביותר שלי. זה מתחיל, בשירה כזאת נעימה, אחר כך טיפה יותר קצבית, משהו ברמה גבוהה. ואני מנגן ומנגן – ואני שומע את השר הזה מתחיל לשיר איתי. והוא אומר לי: עוד אחד! ואני שר עוד אחד. אומר לי: עוד אחד! ואני שר איתו [השר היה גוי, הוא לא יהודי].

אומר לי השר: היום אני מאמין שאפשר להחזיר בן אדם על ידי שירה ארבעים שנה אחורה. תישאר יהודי, תהיה יהודי, אבל תהיה נאמן לצבא הרוסי. אני נותן לך פטור – מה שאתה צריך לעשות למען היהדות, תעשה. תמשיך. כי מי שנאמן ליהדות, נאמן גם לצבא הרוסי. ככה אמר לו.

ויצאתי משם. באתי להודות לאדמו"ר. אומר לי האדמו"ר: אתה יודע מה יצא מכל הסיפור הזה? אתה יודע איך אפשר להחזיר בן אדם ארבעים שנה גוי? משתי מילים של "שמע ישראל"!

כל מעשה משפיע לדורות

רבי עקיבא אומר לך: סוכות ממש עשו להם. תגיד, זה עובד, מה שעשו אבותינו? אבותינו חיו באיזה צריך – תגיד, זה משפיע? באו חז"ל הקדושים, באה התורה ואומרת לך: תעשה גם אתה את הצריך הזה כמו אבותיך. שתדע שכל מעשה שאתה עושה משפיע בבריאה. מה שנראה לך לא משפיע, מה שנראה לך "עשיתי מצווה, ואתה יודע, זה לא רציני" – אז תדע שכל מצווה שאתה עושה משפיעה מאוד מאוד בבריאה.

לכן גם למאן דאמר סוכות ממש עשו להם, באו חז"ל ללמד אותך: אל תזלזל בשום מעשה שאתה עושה. מה שנראה לך ככלום, כשום דבר, כלא משפיע – במשך הדורות, אתה לא יודע כמה המעשה הזה יכול באמת להשפיע.

דקה בסוכה – אלף דרבנן

בסוכות, יש לנו דבר ראשון מצוות עשה דאורייתא של "ושמחת בחגך". והמצווה שלנו לשמוח בחג – זה לשתות יין. לכן כל אחד יתרגל לשתות יין. תשתה כל יום, צריך לשתות רביעית של יין כדי לקיים את המצווה של "ושמחת בחגך".

דבר שני שיש לנו בחג הזה: יש לנו בעזרת השם עוד שבוע, עוד כמה... שישה ימים, נגמר חג סוכות. יחלוף מהר. גם היה ראש השנה, היה כיפורים – נגמר. אבל תראה, אחר כך מגיעים שני חגים: מגיע חג חנוכה ומגיע חג פורים. שתי המצוות האלו הן מצוות דרבנן. מצוות דרבנן יקרות, ענקיות, כמה שתספר עליהן – אבל דרבנן. ויש לנו עכשיו סוכה, מצוות עשה דאורייתא.

דקה בסוכה – כותב המדרש תנחומא, פרשת בראשית – אלף דרבנן. אלף דרבנן זה לא דאורייתא אחד. שמעתי? לכן צריך מאוד מאוד לייקר את הזמן בסוכה. מאוד להקפיד שהאכילה תהיה אכילה של "למען ידעו דורותיכם", שתעשה את המצווה המושלמת. אל תחיה בדיעבד. זו מצווה מאוד יקרה, מאוד מאוד יקרה.

בנוסף, צריכים לעשות עסק מהמצווה. אם בן אדם לא עושה עסק מהמצווה, המצוה לא שווה שום דבר. שתדעו: מה שקובע זה לא הגודל של המצווה. העסק שבן אדם עושה מהמצווה – זה מה שקובע.

סיפור: השובר ליציקת השמן במירון

סיפר משה וואלקין, חבר שלו דובי שטינמן נתן לו כרטיס לצקת שמן במעמד ההדלקה, במדורה של ל"ג בעומר תשפ"א. בתור בחורים, ליצוק שמן על המדורה בל"ג בעומר. וגם יוסף יצחק קאהן היה צריך להיות איתם יחד במעמד ההדלקה.

ואל תשאל איזה בלאגן. כמה ימים לפני ההדלקה מתקשר האבא של וולקין מליקווד,

ואמר לו, אני מגיע לארץ כל הקורונה לא הייתי בארץ, אני רוצה לבקר את סבא, ואני רוצה שתבוא איתי, סבא שלו זה הרב חיים וולקין, המשגיח של ישיבת עטרת ישראל.

אמר לו: אבא, אבל יש לי שובר ליצוק שמן על המדורה! – בסדר, מירון לא בורחת. – כן, גם סבא לא בורח! – בסדר, אז מה? – אבל יש לי את השובר הזה, מה אני עושה עם זה?

ואבא לוחץ אותו לקיר. כפרת עוונות האבא הזה. – אני אומר: כפרת עוונות. אני קורא את הסיפור הזה – אני, בכזה ניסיון לא עומד, לא אשקר לכם. אבא ידבר איתי עד מחר – יש לי שובר מהאדמו"ר!

טוב, בקיצור, לא הייתה ברירה, אבא לוחץ אותו לקיר. הוא נתן את השובר הזה לחבר שלו, קאהן, והוא הלך לסבא שלו. ובסוף, כשסיימו אצל סבא, נסעו למירון. בדרך עצרו אותם שוטרים. אמרו להם: לאן אתם נוסעים? – למירון. – איזה מירון? סגור מירון. קרה אסון.

למחרת אני רואה את שני החברים שלי, שהיו אמורים ליצוק שמן – שניהם נפטרו. "כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך" – אמת לאמיתה.

עניין של עניין שנעשה "ענק"

עכשיו אני שואל: להדליק מדורה לרבי שמעון – זה דאורייתא או דרבנן? מה אתם אומרים? לא דאורייתא ולא דרבנן. יש עניין. יש עניין להדליק, יפה. וליצוק שמן מה? עניין של עניין. אז אני לא מבין: איך עניין של עניין דוחה כיבוד אב ואם? בחיים אין כזאת מציאות! לא יכול להיות שעניין של עניין ידחה כיבוד אב ואם!

אבל יש הבדל אחד. אתה היית במירון שמה? ראית את הבוקסות שיש שמה? ראית את הבימה שיש שמה? שמעת את השירים? ראית את כל הפלאשים שיש שמה? ראית את האדמו"ר עם החלוק הלבן, עם השטריימל הירוק? זה משהו ענק! אני אומר לך, זה משהו: וואו! אז כשאתה עושה "וואו", גם עניין של עניין נהיה ענק, דוחה את כל התורה כולה.

חג סוכות הוא ענק. אם לא תעשה ממנו עסק, ולא תעשה פלאשים ובוקסות, ולא תעשה עניינים – זה כלום! ולכן אנשים מחכים היום ל"זאת חנוכה". הרב בידרמן אומר שבזאת חנוכה כל הניצוצות של כל העולמות עולים דרך זאת חנוכה. נכון, אבל זה דרבנן. הכל עולה – אבל זה דרבנן! יש לך סוכה עכשיו, דאורייתא גמור.

ברכה מיצחק אבינו

אמר לי הרב חיים ללוש – שיש היום אפשרות לזכות, אני אומר לכם, זה חד פעמי: לבקש ברכה מיצחק אבינו. היום יצחק אבינו מגיע לסוכה. וואו, איזה דבר גדול! משהו פעם ביקש ברכה מיצחק אבינו? אף פעם. אפילו לא חשבנו על זה. אז הגיע הזמן.

אם לא נעשה עסק, אם לא תעשה פלאש מהמצוות – אז זה לא שווה שום דבר. לכן העבודה שלנו: אתה אוהב על האש? אז תעשה על האש. אתה אוהב לשיר? אז תשיר, אז תרקוד. תעשה עסק מהמצוות. אם לא תעשה – המצוות האלו נאבדות.

וכשתעשה מצווה עם השורשים – וואו, זה דבר גדול שאי אפשר לתאר, לדורות הבאים, לא להיום. עשו קרשים, כן – אבל הקרשים האלו נשארו עד היום. נשארו הקרשים האלו, כדי להגיד לך שמכלום – מה אתה יכול לזכות. ארבעים שנה ילד חי כמו גוי – על שתי מילים של "שמע ישראל"! תראה מה אתה יכול לעשות. אותו יהודי שצעק "שמע ישראל" בבית הכנסת – הוא חשב שהוא מחזיר יהודי שחי ארבעים שנה כמו גוי? אתה לא יכול לדעת. המעשים שלנו נצחיים, יקרים עד מאוד.

מצטער? פטור מן הסוכה

יש לנו הלכה חשובה בסוכות. שמי שמצטער פטור מן הסוכה. פלא פלאים! בכל המצוות כולן – "לפום צערא אגרא". בסוכות – לא. אתה מצטער, אתה פטור. איזה יופי! למה? יש המון פירושים, אני לוקח את הפירוש של הרבי מקוצק. זה הפירוש: אתה נכנס לסוכה ואתה עוד מרגיש את עצמך? אתה עוד מצטער? אז תעשה טובה, תצא החוצה, לא צריכים אותך פה. מי שנכנס לסוכה צריך להיות שמח במצווה.

בן אדם נכנס לסוכה, רואה איזה זבוב מסתובב לו, אומר: אני מצטער, פטור מהסוכה. תעשה טובה, תצא, לא צריכים אותך פה, אתה יכול ללכת. כשהוא נמצא – מגיע בין הזמנים של הקיץ, הוא נמצא בחוף הים בטבריה, שישים מעלות בשמש, עושה מנגל, ועולה לו כל החום לפנים – אומר: הלואי שנזכה גם מחר לעוד דבר כזה! איזה חום, איזה... – הוא לא מצטער בכלל. פתאום מגיע חג סוכות, אתה יודע, איזה שמש נכנסה לו בלי כוונה מהסכך, הוא מתחיל לשאול את אשתו: תגיד, מה ההגדרה של מצטער? תעשה טובה, צא! לא צריכים אותך בסוכה. זו כזאת מצוה יקרה, מצוה ענקית.

האושפיזין בסוכה ולא בחנוכה

האבות הקדושים לא מגיעים לשום חג. אתה בפסח תחליף קרמיקה, תקנה נברשות, תקנה את המצות הכי מהודרות שבעולם – שום אבות הקדושים לא מגיעים אליך. עכשיו, בקרשים האלו, עם השמש והיתושים והקור והחום וכל מה שאתה מכיר – מגיעים אליך כל האבות הקדושים. צריכים להתבטל למצווה הזאת, לאהוב אותה, לכבד אותה עד הסוף, ללכת איתה באש ובמים.

יהי רצון שהחג הזה, שמלא שמחה, ישפיע עלינו שפע של שמחה, שפע של מצווה, שנזכה בעזרת השם למשיח ברחמים, שנזכה לעלות לרגל בשמחה גדולה. כן יהי רצון, ונאמר אמן.